

Anna Wittenborg
Licenciada en Ciències Polítiques i Socials per l'Institut d'Estudis Polítics de Bordeus i la Universitat de Stuttgart

El Pla Blair: una solució per a Àfrica?

Altra vegada a Europa se li acut una idea per salvar Àfrica. Aquesta vegada ha estat Tony Blair qui ha llançat una nova proposta per eradicar la pobresa. Per què aquesta iniciativa ara? El Regne Unit aquest any ha tingut capacitat per impulsar aquest pla perquè presideix tant el G-8 com la Unió Europea. El 2004 es va crear la Comissió per a Àfrica, composta per 16 membres, dels quals nou són africans; ni tan sols faltava una cara mediterrània: la del cantant britànic Bob Geldof. Amb uns objectius molt generals i sobretot amb moltes ganes de semblar innovadora, aquesta comissió no va fer més que crear confusió en el debat sobre Àfrica. En aquests últims anys ja s'havien presentat diversos plans que proposaven vies d'actuació de futur per al cinquè continent. En aquest context, el G-8 havia presentat l'any 2002 el seu Pla d'Accions per a Àfrica. Paral·lelament, el NEPAD (The New Partnership for Africa's Development) va aportar una visió des de la Unió Africana sobre el desenvolupament del continent. En realitat, doncs, no hi havia necessitat d'elaborar un nou informe, sinó que era suficient debatre les propostes ja existents. La Comissió per a Àfrica era una eina molt més útil per a Tony Blair que per als "beneficiaris". Després del descobriment de les mentides de Blair i Bush referents a la guerra del Iraq, Blair necessitava millorar la seva imatge i recuperar una certa

credibilitat davant l'opinió pública britànica per guanyar les eleccions del 5 maig del 2005. En aquest context, Àfrica resultava una excusa perfecta per estar al dia. La Comissió per a Àfrica, uns concerts en benefici de les poblacions africanes i uns declaracions enganyoses han facilitat la victòria de Blair.

Què proposa realment aquest nou pla? La Comissió per a Àfrica pretén donar veu als africans; per això, en el marc d'aquesta iniciativa es van organitzar tallers en diversos països africans en els quals van participar representants de la societat civil, d'institucions públiques i del sector privat. Aquest discurs, que insisteix en la participació dels africans, resulta enganyós perquè les propostes es formulen en els països del Nord i som nosaltres qui decidim sobre el futur dels estats, les poblacions i les cultures. Als africans se'ls permet "opinar" sobre les iniciatives del Nord. El Pla Blair ens demostra altra vegada que no hem trencat amb els vells conceptes paternalistes sobre Àfrica.

Al costat d'aquest procés de consulta a les poblacions africanes, es van formular algunes propostes que estan molt lluny de ser innovadores. Així, es va reclamar la cancel·lació del deute extern als 14 països més endeutats, a condició que complissin les exigències econòmiques i polítiques de la comunitat internacional. Es va suggerir també que els estats del Nord doblesin el volum de diners dedicats a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) i que aportessin un 0,7% del seu PIB a aquest àmbit. Desafortunadament, els governs dels països del Nord estan molt lluny d'arribar a aquest objectiu. Destaca el cas dels Estats Units, que va dedicar només un 0,16% del seu PIB

El Pla Blair demostra que no hem trencat amb els conceptes paternalistes sobre Àfrica

a l'AOD l'any 2004. I en aquest debat sobre el 0,7%, que certament és molt important, falta també un altre aspecte clau: en totes aquestes discussions es parla poc de com s'haurien de gastar aquests diners i quin tipus de projectes són realment eficients. Algunes iniciatives serveixen més per oferir una bona imatge de les institucions i per netejar la consciència dels donants que per impulsar el desenvolupament africà. Falta una voluntat veritable per superar el desequilibri existent entre l'Àfrica i els països del Nord. Per això, nosaltres hauriem de començar a questionar-nos certes actituds i comportaments que hem fet nostres al llarg de la història. Econòmicament, el Regne Unit hagués pogut utilitzar el seu lideratge de la Unió Europea i del G-8 per plantejar la cancel·lació del deute extern als 14 països que impedeixen als agricultors africans vendre els seus productes en els mercats internacional i nacional. Culturalment i social, s'haurien de trencar les dinàmiques neocolonials. Però, evidentment, tot això suposaria molts més sacrificis que la creació d'una comissió per a Àfrica.

Més informació:
www.commissionforafrica.org

Algunes iniciatives serveixen més per netejar la consciència que per impulsar el desenvolupament

SUMARI

- 3 Aula Oberta**
 - El Pla Blair: una solució per a Àfrica?
- 4 A Debata**
 - Dues visions del microcrèdit
- 8 Des del Sud**
 - Entrevista a Gregorio Mirabal: "Hem de sincerar la relació de cooperació"
 - El segon tsunami de Tailàndia
 - Crít dels exclosos, coordinació continental
- 13 Des del Nord**
 - Qui deu a Qui?
 - Fam i transgènics: dues multinacionals afirmen que acabaran amb la fam al món
 - Entrevista a François Houtart: "La professionalització de les ONG no hauria d'impendir el seu compromís social"
 - Pobresa Zero: un objectiu viable a manca de voluntat política.
- 18 Trobades internacionals**
 - Deu anys després de Beijing. No hi ha excusa!
 - Pel dret a l'aigua i contra la seva mercantilització
 - El FSMed reuneix 5.000 persones de totes les riberes de la Mediterrània.
- 22 Calaix de Sastre**
 - Alguns reptes del treball de solidaritat amb l'Iraq
- 23 Campanyes i manifestos**
 - 20 mesures efectives contra la pobresa

FOTOGRAFIA PORTADA: Pintor amb Batik. ROMÀ SALVADOR, cedida per Aigua per al Sahel.

La Magalla [aixada] a vegades cal remoure la Terra per oxigenar-la...

Es permet la reproducció total o parcial d'aquesta obra i la seva difusió sempre que no respongui a finalitats comercials.

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG
PER AL DESENVOLUPAMENT
Aribau, 106, pral. 1a - 08036 Barcelona
Tel. 93 451 70 70 - Fax 93 451 67 29
A/e: fcongd@pangea.org
www.pangea.org/fcongd

Editorial

L'única sorpresa a la Cimera del G-8, el mes de juliol a Escòcia, va ser l'atemptat terrorista de Londres. Si l'abolició del deute extern de 18 països, publicitada abans que comencés la cimera, era clarament enganyosa. L'augment de l'ajuda a Àfrica però sense un calendari clar, així com la manca de compromisos pel que respecta a l'eliminació del dumping agrari i al canvi climàtic van mantenir-se en la línia de les decepcions previsibles.

Si prenem com a exemple el tema del deute, en cap moment vam creure que un dels capítols de la guerra pel petroli estaria disposat a renunciar als seus suposats drets sobre alguns països empobrits, en nom de la justícia internacional, l'equitat o l'estabilitat mundial. Dels 100.000 milions de dòlars promesos pel G-7 el 1999, només es van fer efectius 30.000 i es van comprometre altres 20.000. I això malgrat que aquests diners anaven dirigits a la cancel·lació del deute dels països més pobres amb la condició que complissin una sèrie d'estrictes normes marcades pel Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM), normes que presumiblement millorarien les xifres macroeconòmiques a costa del patiment de la població ja que es supeditava tot a l'obertura de mercats, les privatitzacions i el foment de les exportacions. Ara han proposat cancel·lar el deute d'organismes multilaterals (exceptuant el BID) a 18 països però, de fet, aquest deute igualment no s'anava a pagar perquè era simplement impossible i, a més, la condonació no preveu els deutes bilaterals ni els privats, raó per la qual igualment aquests 18 països tindran molt difícil millorar la situació de la seva població.

Èrem escèptics, doncs, sobre el resultat d'aquesta cimera però aquesta vegada, a més, l'aparell mediàtic, primer amb el "concert global" Live 8 i després amb l'atemptat, ha fet desaparèixer tant els missatges més seriosos de la campanya "Make Poverty History" (Fer Història la Pobresa) com la mobilització social contra el G-8. Aquesta cita altermundista ha quedat sepultada per una gran operació de relacions públiques de governs i discogràfiques sense que les ONG haguessin mesurat bé aquests impactes.

Però com que és a Àfrica que hauriem d'escollir quan parlem d'Àfrica, recordem que gairebé de manera paral·lela a la reunió del dirigents dels països més rics del món, a Líbia va tenir lloc la V Cimera de la Unió Africana, i a Mali el IV Fòrum dels Pobles. Els governants africans van demanar l'anul·lació de la totalitat del deute africà, que es duplica l'ajut financer, dos llocs permanents al Consell de Seguretat de les Nacions Unides i altres cinc llocs no permanents, i la supressió de les subvencions agrícoles. El secretari general de la Coalició d'Alternatives Africanes per al Deute i el Desenvolupament, que va convocar la societat civil africana a Mali, va dir sobre la decisió del G-8 d'incrementar l'ajuda, que era "pols als ulls" i va demanar que el G-8, el BM i l'FMI fossin jutjats i condemnats per la violació de drets polítics, humans i mediambientals.

Si volem que es compleixin els Objectius del Mil·lenni, si volem aconseguir un món sense pobresa, i sabem que això és possible, hem d'exigir la cancel·lació total del deute extern de tots els països empobrits, deute il·legítim i impagable, i exigir unes relacions justes entre el Nord i el Sud. En el marc de la Crida Mundial contra la Pobresa a Catalunya impulsarem, a partir de setembre, les campanyes Pobresa Zero i Qui deu a Qui? Des d'aquestes, s'han exposat al president Zapatero 20 mesures contra la pobresa amb les quals coincidim plenament. Al setembre es farà una nova Cimera del Mil·lenni a l'ONU, a l'octubre tindrà lloc a Salamanca la XV Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern, on es vol parlar d'una agenda i una doctrina iberoamericanes de desenvolupament, i de la conversió de deute, al novembre hi haurà la república euromediterrània amb la celebració del X aniversari de la Declaració de Barcelona. I tot això abans del desembre i de la reunió de l'OMC a Hong Kong. Hem d'intensificar la mobilització, i no en faltaran oportunitats.

CONSELL DE REDACCIÓ: Rita Huybens, Silvia Gallà, Montse Santolino | COL·LABORACIONS: Anna Wittenborg, Lola López, Martí Boneta, Gregorio Mirabal, Pongtip Samrajit, Thonglor Kwanhong, Bunchar Pongpanich, Aren Phrakhong, Iolanda Fresnillo, Antón Novas, François Houtart, Marta Caravantes, Ana Lydia Fernández-Layos, Grup d'Aigua i Enginyeria Sense Fronteres, Esther Vivas, Francisco Esteban, | CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Silvia Gallà | EDICIÓ: Josep Maria Deop - ComCom, scc | FOTOGRAFIES: Lola López (CEA), Oikocredit, FCONGD, CONGDE, Eduardo Luque (PASI), Esther Vivas | IMATGE PORTADA: Théodule Zoma, pintor africà (fotografia de Romà Salvador, cedida per Aigua per al Sahel) | DISSENY I MAQUETACIÓ: Noe Lavado - ComCom, scc |